

ÜSKÜDAR
SEMPOZYUMU
IV

3-5 Kasım 2006

B İ L D İ R İ L E R

CİLT II

EDİTÖR
DR. COŞKUN YILMAZ

ÜSKÜDAR
BELEDİYESİ

ÜSKÜDAR SEMPOZYUMU IV

Yayın Kurulu

Prof. Dr. Mehmet İpşirli / Prof. Dr. Mustafa Uzun
Prof. Dr. Zekeriya Kurşun / Prof. Dr. Ş. Tufan Buzpınar
Yrd. Doç. Dr. Mustafa Küçükaşçı / Yrd. Doç. Dr. Erhan Afyoncu

Yayına Hazırlık

Uğur Demir / Resul Tamgüç

İmla ve Tashih

Prof. Dr. Mustafa Uzun / Ahmet Karataş

Görsel Araştırma

Dr. Suphi Darıcalı / Yrd. Doç. Dr. Erhan Afyoncu
Uğur Demir / Resul Tamgüç

Fotoğraf

A. Bilal Arslan / Fatma Durgut
Orhan Durgut / Dr. Suphi Darıcalı

Sempozyum Fotoğrafları

Kenan Koca / İsa Telli

Kapak Fotoğrafı

Üsküdar Kara Davut Paşa Camii

Tasarım ve Uygulama

Bülent Avnamak

Baskı ve Cilt

Seçil Ofset

ISBN: 978-9944-5807-3-1 (Takım)

İstanbul 2007

Kitabın telif hakları Üsküdar Belediyesi'ne aittir, tamamı veya bir kısmı izinsiz basılamaz, çoğaltılamaz, kaynak gösterilmeden iktibas yapılamaz.

ÜSKÜDAR BELEDİYESİ

Hakimiyet-i Milliye Caddesi

Atlas Çıkmazı No: 69

ÜSKÜDAR / İSTANBUL

Tel: 0212 531 30 00 • Faks: 0212 531 30 00

www.uskudar.bel.tr

Üsküdarlı Mutasavvıf, Şâir ve Bestekâr Mehmed Muhyiddin Efendi

PROF. DR. HASAN AKSOY

Marmara Üniversitesi

Mehmed Muhyiddin Efendi kültür tarihimizde mutasavvıflığı, bestekârlığı ve şairliği ile tanınmış önemli bir şahsiyettir. Biz burada bu önemli şahsiyetin sırasıyla hayatı, tasavvufî kimliği, şairliği ve bestekârlığı üzerinde duracağız.

Konya'da doğan Mehmed Muhyiddin Efendi bazı kaynakların bildirdiğine göre Seyyid bir aileye mensuptur.¹ Kaynakların hemen hemen tamamı Bezcizâde lakabı ile tanındığını belirtmektedir. Tahsili ve hocaları hakkında teferruatlı bir bilgi bulamadığımız Mehmed Muhyiddin Efendi, doğum yeri olan Konya'da tahsilini ikmâl etti. Daha sonra Lârende'ye (bugünkü Karaman'a) giderek Halvetî şeyhlerinden şeceresi Seyyid Yahyâ Şîrvânî'ye kadar uzanan Nureddinzâde Molla Çelebi'ye intisap etti.² Atâî,³ Hüseyin Vassaf⁴ ve bunlardan naklen bazı kaynaklar ise Ezelîzâde şeyh Nurullah Efendi'ye intisap ettiğini bildirmektedir.

İki sene kadar Molla Çelebi'ye hizmet etti. Şeyhi vefatına yakın bir zamanda kendi yerine seccâdeye onun geçmesini vasiyet etti. Ancak diğer çelebilerin rıza göstermemeleri üzerine Bezcizâde de doğum yeri olan Konya'ya döndü ve Alâaddin Keykubad Camii'nde hatiplik ve vâizlik yaptı. Daha sonra da zamanın sultanı Sultan III. Mehmed'in (1595-1603) daveti üzerine İstanbul'a gelip kendisine tevcih olunan Üsküdar'daki Şemsi Paşa Zâviyesi'nde irşada başladı. Bezcizâde'nin İstanbul'a gidişle alakalı olarak kaynaklarda farklı bilgiler yer almaktadır. Kaynakların bazısına göre Sultan III. Murad (1574-1595), bir kısmına göre Sultan II. I. Mehmed (1595-1603) ve diğerlerine göre de Sultan I. Ahmed (1603-1617) devirlerinde İstanbul'a gitmiş bulunmaktadır.⁵ Kaynaklardaki bir diğer bilgiye göre de Bezcizâde'nin İstanbul'a iki sefer gitmiş olması gerekmektedir.⁶ Bunlardan birincisi Karaman'da şeyhinin vefatından sonra Konya'ya dönmeden gerçekleşmiştir (993/1585). Nitekim bazı kaynaklar onun Molla Çelebi vasıtasıyla tarikata intisap etmesinin ardından teselli bulamadığını ve İstanbul'a giderek Ömer Sikkînî halifelerinden birisine⁷ veya dönemin önde gelen Melâmîlerinden İdris-i

Çiçekci Camii'nde M. Muhyiddin Efendi'nin kabri (solda)

Muhtefî'ye intisap ettiğini⁸ bildirmektedir. Bezcizâde İstanbul'a ilk gidişini müteakip tekrar Konya'ya dönmüş ve orada 6-7 sene kalmıştır.⁹ İkinci gidişi ise büyük bir ihtimalle Sultan I. Ahmed'in daveti üzerine vâki olmuştur.¹⁰

Bezcizade İstanbul'a geldikten sonra Abdülmecid Sivâsî Efendi'nin Şeyh Yavsî Efendi Tekkesi'ne nakledilmesiyle boşalan Fatih Çarşamba'daki Mehmed Ağa Tekkesi şeyhliğine getirildi (1013/1604). Daha sonra da yine Abdülmecid Sivâsî Efendi'nin Sultan Ahmet Camii vâizliğine nakledilmesi üzerine boşalan Sultan Selim Camii vâizliğine getirildi. Bu şekilde hem şeyhlik ve hem de vâizlik yaparak halkı irşad vazifesini yerine getirdi. Bezcizâde Mehmed Muhyiddin Efendi'nin Üsküdar'daki Şemsi Paşa Tekkesi şeyhliğine getirilişi konusu da yine biraz karışıktır. Yukarıda belirtildiği gibi Bezcizade ya Sultan III. Mehmed'in daveti üzerine İstanbul'a gelmiş ve Şemsi Paşa şeyhliği kendisine tevdi edilmiştir veya İstanbul'a daha sonraki gelişinde de aynı tekkede bir müddet vazife ifa etmiştir. Şemsi Paşa şeyhliği uhdesinde iken bu arada bağlularından birisi tarafından Nuhkapısı civarındaki bir mahalde hediye edilen arazide 1020'de(1611) bir tekke ile kendisi için de bir türbe yaptırmıştır. Böylece her iki tekkede birden irşad faaliyetlerini sürdürdü.

Bezcizade Mehmed Muhyiddin Efendi 1020 Ramazanında (Kasım 1611) vefat ederek yaptırdığı tekkenin yanındaki türbeye defnedildi.¹¹ "eş-Şeyhu'l-emced" terkibi vefat tarihi olan 1020'yi (1611) göstermektedir.¹² Hüseyin Vassaf bu tari-

Çiçekçi Camii'nin haziresinden genel bir görünüm

hi verdikten sonra Ayvasarayî'den naklen Bezcizâde'nin zayıf bir ihtimalle “mülâkat-ı mevt” terkinin gösterdiği 1018 (1609) yılında vefat etmiş olabileceğini de ileri sürmektedir.¹³

İşte Bezcizâde'nin defnedildiği bu tekke daha sonra adına izafeten Bezcizâde Tekkesi diye tanındı. Üsküdar'da Arakıyeci Hacı Mehmet Mahallesi Divitçiler Caddesi, Salı sokağında bulunan bu tekkenin şeyhliğine kendisinden sonra halifelerinden Hüseyin Efendi, ondan sonra Bayrâmî Şeyhi Bolulu Himmet ve daha sonra da onun oğlu Abdullah geçtiği için Himmet-zâde Tekkesi adıyla da anılmıştır. Halk arasında âyin gününden dolayı Salı Tekkesi adıyla da anılan bu tekke daha sonraki dönemlerde Himmet Baba, Himmet-zâde, Şekûrî Efendi, Muhyî Efendi gibi farklı isimlerle de zikredilmekle beraber¹⁴ daha çok Bezcizâde Tekkesi adıyla tanınmıştır. XIX. yüzyılın sonlarında yeniden inşa ettirilen tekke Cumhuriyet döneminde Zeynep Kamil Hastanesi'nin arazisine katılmış, hastanenin genişletilme çalışmaları sırasında yıktırılmıştır. Konyalı İbrahim Hakkı tekkeyi 1941 yılında gördüğünü bildirmektedir.¹⁵ Tekkenin haziresindeki kabirler ile şair Sâfi tarafından Bezcizâde'nin vefat tarihini de gösteren gazelin yer aldığı kitabe ise Selimiye'deki Çiçekçi Camii avlusuna nakledilmiştir.¹⁶

Türbede mevcut kitabelerin bir kısmı ise Türk-İslâm Eserleri Müzesi'ne, 1984'te de oradan Beyazıt'taki Türk Vakıf Hat Sanatları Müzesine götürülmüştür.¹⁷ Bezcizâde Mehmed Muhyiddin Efendi Türbesi'nin kitabesi bugün Çiçekçi Camii

Çiçekçi Camii'nin iç görünümü

avlusunda türbede mevcut kabirlerin hizasına yakın gelecek şekilde avlu kapısının sağ tarafındaki ikinci ve üçüncü pencere arasındaki duvar üzerine raptedilmiş, önüne de türbede medfun olanların kemikleri aynı sıra ile mermer pehleler arasına defnedilmiştir. Altı beyitten oluşan kitabe,

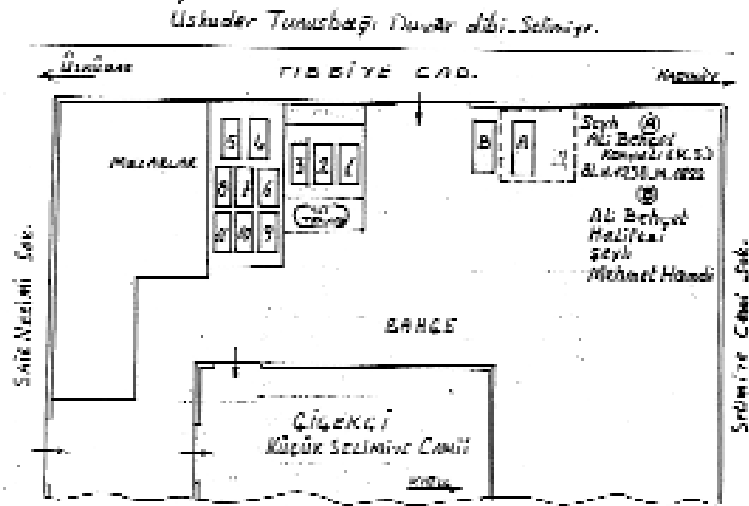
Kutb-ı âlem Bezcizâde rihlet etdi dünyeden
Kıldı câ mülk-i bekada rahmetullâhi aleyh

beytiyle başlayıp şu beyitlerle son bulmaktadır:

Hiç kesi yok nâmını yâd idüp itmege duâ
Cümle yâd ü âşinâda rahmetullâhi aleyh

Zikr ü tevhîd olduğu yerde el açup tâlibân
Yâd idüp dirler duâda rahmetullâhi aleyh

Ol fenâfillâh azîzin Sâfi târihin didi
Fâni-i hû Bezcizâde rahmetullâhi aleyh (1020/1611)

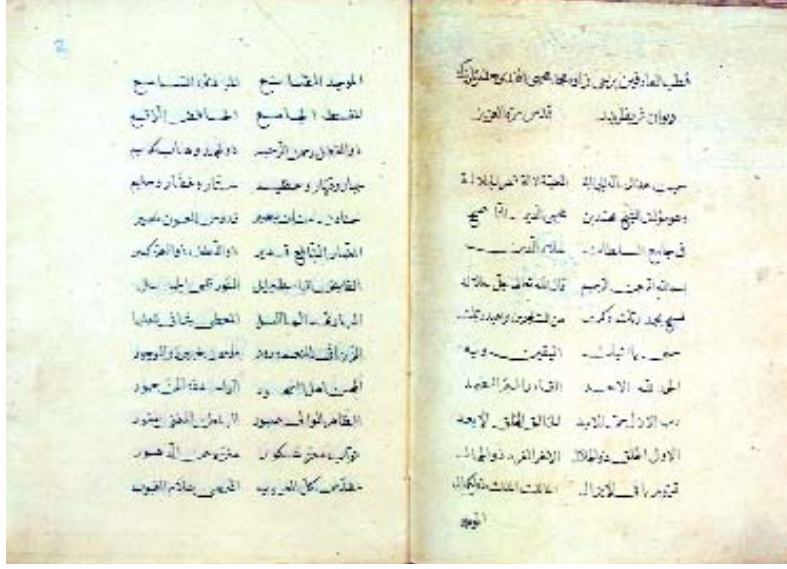
HİMMETZÂDE
Şeyh Tekkesinden gelindin meşâret.

No	İsim	Ölüm Yılı	Defin Yılı
1.	Şeyh Hacı Nispet Efendi (Halife-i evliya)	1095	1683
2.	Şeyh Abdullah (Himmət-zade)	1122	1710
3.	Şeyh Seyyid Abdülmecid (Himmət-zade)	1122	1710
4.	Şeyh Hüseyin		
5.	Şeyh Bezzizâde Mehmed Muhyiddin	1202	1792
6.	Şeyh Seyyid Mehmed Nuraddin (Himmət-zade)	1200	1788
7.	Şeyh Seyyid Mehmed Maciduddin (Himmət-zade)	1201	1790
8.	Şeyh Seyyid Bekiruddin (Himmət-zade)	1222	1810
9.	Şeyh Abdullah		
10.	Şeyh Şükri		
11.	Şeyh Hüseyin Hüsnü (Himmət-zade)	1224	1812

— Sıraları kendisi olmuştur.

Mehmet Nermi Haskan'ın 1930'da harap hale geldiğini bildirdiği ahşap türbede on bir ahşap sanduka bulunmakta idi. Bunlardan biri 1020'de (1611) vefat eden Halvetî Bezcizâde Mehmed Muhyiddin Efendi'ye, biri 1095'te (1684) vefat eden Bayramî Pîr Himmet Efendi ve bir diğeri de 1122'de (1710) vefat eden Himmetzâde Şeyh Abdullah Efendi'ye aittir. Diğer sandukaların kimlere ait olduğunu da Mehmet Nermi Haskan eserinde bildirmektedir.¹⁸ (Ayrıca aşağıdaki planda da kabirde yatanların kimler olduğu gösterilmektedir.) Bu kabirler yukarıda da belirtildiği şekilde olduğu gibi Çiçekçi Camii avlusuna nakledilmişlerdir.

Mehmed Muhyiddin Efendi aynı zamanda Muhyî mahlası ile şiirler yazmıştır. Bezcizâde'nin bir divanı olduğu kaynaklarda bildirildiği halde nüshasına yakın zamana kadar ulaşılamamıştı. Aruz ve hece vezni ile yazdığı şiirlerinden oluşan

Mehmed Muhyiddin Efendi Divanı'nın Belediye Kitaplığı'nda Osman Ergin Bölümü'ndeki 1544 numaralı nüshasının ilk iki sayfası

divanı yakın zamanlarda bulunmuştur. Bezcizade divanının nüshasından ilk bahseden kişi Avni Erdemir'dir.¹⁹ Erdemir, *Anadolu Sahası Musikîşinas Divan Şairleri* adlı eserinde divanın İstanbul Belediyesi Atatürk Kitaplığı'nda Osman Ergin kitapları arasında (nr. 1544) bir nüshası bulunduğunu bildirmişti.

Biz de yaptığımız araştırmalarda divanın aynı kütüphanede Muallim Cevdet kitapları arasında kayıtlı bir nüshasını (nr. K.216) daha tespit etmiş bulunuyoruz. Divanın birinci nüshası 60, ikinci nüshası ise 47 varaktır. Muallim Cevdet kitapları arasında yer alan nüsha son taraftan 10 varak civarında noksandır.

Divanın Belediye Kitaplığı Osman Ergin Bölümü'ndeki 1544 numaralı nüshasının ilk sayfasında Bezcizâde'nin Üsküdar'da medfun bulunduğuna, Konyalı olduğuna ve hicrî 1020 tarihinde vefat ettiğine dair bir kayıt vardır. 1b sayfasında "Kutbü'l-ârifîn Bezcizâde Muhyiddin Efendi hazretlerinin divan-ı şerifleridir." ibaresinden sonra müellifinin Mehmed Muhyiddin Efendi olduğu ve Alaeddin Camii'nde vâizlik yaptığı belirtilmektedir. Divan daha sonra başlamaktadır. Bu ifadeden de biz Bezcizade'nin İstanbul'a iki sefer geldiği hükmünü çıkartabiliriz.²⁰ Divanın bu nüshasında ilk sayfa dışında hemen hemen bütün sayfalar 13 satırdır. Bu nüsha nesih yazı ile yazılmıştır. Arapça kısa bir manzum esmâ-i hüsnâ ile başlamaktadır. Daha sonra da bir tevhid yer almaktadır.

Divanın diğer nüshası da aynı şekilde başlamaktadır. Kıрма nesih yazı ile yazılmıştır. Bu nüsha da aynen ilk nüsha gibi başlamaktadır. Bunda da her sayfa da 13 satır yer almaktadır. Yer yer Arapça kıtaların da mevcut olduğu divanda toplam 40 civarında gazel, 10 kaside ve 8 adet de kısa mesnevi bulunmaktadır.

Mehmed Muhyiddin Efendi şiirlerinde aruz ve hece veznini kullanmıştır. Dili

Mehmed Muhyiddin Efendi Divanı'nın Belediye Kitaplığı'nda Muallim Cevdet bölümündeki 216 numaralı nüshasının ilk iki sayfası

ise bilhassa hece ile yazdığı şiirlerinde oldukça sade ve akıcıdır. XVII. Asrın başlarında vefat etmiştir, ancak birinci sınıf şairler arasına girecek seviyede değildir. Nitekim şuarâ tezkirelerinde de adına rastlanmaz. Divanı üzerinde bir talebimiz, Hafsa Mutlu, yüksek lisans çalışmasına başlamıştır.

Bezcizâde'nin Tarikat çevrelerinde çokça sevilen ilâhîleri, ayrıca çeşitli cönk ve mecmualarda yer almaktadır. Hüseyin Vassaf ve Gölpınarlı eserlerinde şiirlerinden örnekler vermektedirler.²¹ Onun "Zâhid bize ta'n eyleme" mısraı ile başlayan ilâhisi birçok tarikatta âyinler arasında cumhur ilâhisi olarak okunmuştur. Bayatî makamında ve düyek usulünde bestelenen ilâhînin güftesinin ilk bendleri şu şekildedir:

Zâhid bize ta'n eyleme
Hak ismin okur dilimiz
Sakın efsane söyleme
Hazrete varır yolumuz

Halvetî yolun gideriz
Çekilir Hakk'a gideriz
Gazâ-yı ekber ederiz
Hazret-i Ali'dir ulumuz

Çiçekçi Camii (*Bir Ulu Rüya'yı Görenler Şehri Üsküdar*, s. 201)

Her kim bu tarika girdi
Hasan-ı Basrî'ye erdi
Her seher okunur virdi
Seyyid Yahyâ'dır pîrimiz

Ayrıca XVIII. ve XIX. yüzyıla ait güfte mecmualarında da gazel ve ilâhilerinin çeşitli bestekârlar tarafından bestelendiği bildirilmektedir.²²

Bezcizâde Mehmed Efendi ayrıca zamanının tanınmış dinî musiki bestekârlarındandır. Sadeddin Nüzhet Ergun XVII. Yüzyılın ilk yarısında dinî besteleriyle en çok şöhret yapan üç bestekârdan bahsederken onun adını da zikretmektedir (diğerleri Koğacızâde Şeyh Mehmed ve Zâkirî Hasan'dır).²³ Atâî de sesinin çok güzel olduğunu bildirmektedir.²⁴ Ayrıca XIX. yüzyıla ait bir güfte mecmuasında kendisinin bir gazelini Nevrûz-ı Acem makamında bestelediği belirtilmektedir. Bu ilâhînin güftesi şöyledir:

Cümlenün mahbûbı sensin ey Habîb-i ezeli
Cümle Yûsuf lar içinde ey güzeller güzeli

“Küntü kenzen” sanadır matlab-ı a'lâ sensin
Mazhar-ı zât-ı Hüdâ'sın nakş-ı rûhun yazalı

Bezcizâde Mehmed Muhyiddin Efendi'nin Türbesi'nin kitabesi

Cümle ümmet âşık oldu sana ey Seyyid-i hulk
Himmetinle gitti gayrı bâğ-ı vahdet gazalı
Cümle âlem kapuna yalvarı geldi ey Şefî'
Hep kabûl oldu dilekler “min ahad lem yezeli”

Oldı uşşâk gözi giryân dili büryân ey Habîb
Oldı mecnûn u divâne Muhyi hüsnün ezeli²⁵

Yapılan araştırmalarda Bezcizâde'nin bugüne ulaşmış herhangi bir bestesi bulunamamıştır. Bezcizâde'nin şu ilâhîsi de şiirlerinin ne kadar içten, samîmi ve hisli olduğunu göstermektedir:

Hak cemâlin isteyüp hayrân olan gelsün beri
An u nefsi zebh idüp kurbân olan gelsün beri

Aşkile hem şevkile hem derdile zikreleyen
Âr u nâmûs terk idüp destân olan gelsün berü

Aşk şarâbın sâkiden içüp safâ vü zevk iden
Düşüben bîhuş olup mestân olan gelsün berü

Rûz u şeb derd-i ehadden âh u feryâd eyleyen
Gözlerinden kan akup giryân olan gelsün berü

Eyyühe'l-uşşak zikr-i hâm olanlar gelmesün
Âteş-i aşka düşüp büryân olan gelsün berü

Muhyi meydân içre başın top idüp cevlân iden
Mahv olup meydân-ı Hak'da fâni olan gelsün berü

DİPNOTLAR

- 1 Mehmed Nazmi Efendi, *Osmanlılarda Tasavvufî Hayat, Hediyyetü'l-ihvân* (haz. Osman Türer), İstanbul 2005, s. 397.
- 2 a.g.e., s. 397.
- 3 Atâî, *Zeyl-i Şekaik*, s. 607.
- 4 Hüseyin Vassaf, *Sefîne*, II, 346.
- 5 bk. Necdet Yılmaz, *Osmanlı Toplumunda Tasavvuf: Sûfiler Devletve Ulemâ (XVII. Yüzyıl)*, İstanbul 2001, s. 237; Mehmed Nazmi Efendi, *Hediyyetü'l-ihvân*, s. 397; Atâî, *Zeyl-i Şekaik*, s. 607.
- 6 bk. Vassaf, *Sefîne*, II, 346; Abdülbâki (Gölpınarlı), *Melâmîlik ve Melâmîler*, İstanbul 1931, s. 128.
- 7 Mehmed Nazmi Efendi, *Hediyyetü'l-ihvân*, s. 397.
- 8 bk. Vassaf, *Sefîne*, II, 346; Gölpınarlı, *Melâmîlik ve Melâmîler*, s. 128.
- 9 Yılmaz, *Osmanlı Toplumunda Tasavvuf: Sûfiler Devletve Ulemâ*, s. 237.
- 10 Atâî, *Zeyl-i Şekaik*, s. 607.
- 11 Mehmed Nazmi Efendi, *Hediyyetü'l-ihvân*, s. 397.
- 12 Necdet Yılmaz, *Osmanlı Toplumunda Tasavvuf: Sûfiler Devletve Ulemâ*, s. 238.
- 13 Hüseyin Vassaf, *Sefîne*, II, 346.
- 14 M.Baha Tanman, "Salı Tekkesi", *DBİst.A*, VI, 426.
- 15 İbrahim Hakkı Konyalı, *Üsküdar Tarihi*, I, s. Ancak Konyalı bu hankahı Yazıcızade diye okumuş ve Yazıcızadeler hakkında da bilgi vermiştir.
- 16 Mehmet Nermi Haskan, *Yüzyıllar Boyunca Üsküdar*, İstanbul 2001, II, 630.
- 17 Daha geniş bilgi ve tekkenin diğer şeyhleri için bk. Mehmet Nermi Haskan, *Yüzyıllar Boyunca Üsküdar*, İstanbul 2001, I, 457-462.
- 18 *Yüzyıllar Boyunca Üsküdar*, II, 630.
- 19 Avni Erdemir, *Anadolu Sahası Musikişinası Divan Şairleri*, Ankara 1999, s. 282.
- 20 bk. Bu tebliğin 1. sahifesi.
- 21 bk. Vassaf, *Sefîne*, II, 346-347; Abdülbaki Gölpınarlı, *Melâmîlik ve Melâmîler*, s. 129-130.
- 22 Bu güfteler, makamları ve bestekârları için bk. Fatih Öznur, *XIX. Yüzyılda Yazıldığı Tahmin Edilen Bir Yazmadaki Dinî Mûsikî Güfteleri*, 1998 (MÜ, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi), s. 42, 108, 120; Şengül Sağman, *Müstakimzâde'nin "Mecmûa-i İlâhiyyât" Adlı Güfte Mecmuası*, 2001 (MÜ, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi), s. 255; Cem Murat Derya Dişçi, *XIX. Yüzyılda Yazıldığı Tahmin Edilen Bir Yazmadaki Dinî Mûsikî Güfteleri*, 2001 (MÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi), s. 77; M.Emin Soydaş, *XVIII. Yüzyıla Ait Bir Elyazması Mecmuada Dinî Mûsikî Güfteleri*, 2001 (MÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi), s. 119.
- 23 *Türk Musikisi Antolojisi*, I, İstanbul 1942, I, 27.
- 24 Atâî, *Zeyl-i Şekaik*, s. 607.
- 25 Şerafettin Ural, *XIX. Yüzyıla Ait Bir Yazmada Dinî Mûsikî Güfteleri*, 1993 (MÜ, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi), s. 64.

BİBLİYOGRAFYA

- Mehmed Nazmi Efendi, *Osmanlılarda Tasavvufî Hayat, Hediye-tü'l-ihvân*, İstanbul 2005, s. 397.
Atâî, *Zeyl-i Şekaik*, s.607.
Hüseyin Vassaf, *Sefîne*, II, 312, 346-347.
Zâkir Şükrü, *Mecmûa-i Tekâyâ (Tayşi)*, s.14.
Abdûlbâki (Gölpinarlı), *Melâmîlik ve Melâmîler*, İstanbul 1931, s. 128-130.
Sadeddin Nüzhet Ergun, *Türk Musikisi Antolojisi*, İstanbul 1942, I, 27.
İbrahim Hakkı Konyalı, *Âbideleri ve Kitâbeleriyle Üsküdar Tarihi*, İstanbul 1976, I, 380, 429-430.
Şerafettin Ural, *XIX. Yüzyıla Ait Bir Yazmada Dinî Mûsikî Güfteleri*, 1993 (MÜ, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi), s.25, 64.
Fatih Öznur, *XIX. Yüzyılda Yazıldığı Tahmin Edilen Bir Yazmadaki Dinî Mûsikî Güfteleri*, 1998 (MÜ, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi), s. 42, 108, 120.
Avni Erdemir , *Anadolu Sahası Musikişinası Divan Şairleri* , Ankara 1999 , s.282-285 ;
Nazmi Özalp, *Türk Musikisi Tarihi*, İstanbul 2000, I, 297.
Şengül Sağman, *Müstakîmzâde'nin "Mecmûa-i İlâhiyyât" Adlı Güfte Mecmuası*, 2001 (MÜ, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi), s. 38, 256.
Cem Murat Derya Dişçi, *XIX. Yüzyılda Yazıldığı Tahmin Edilen Bir Yazmadaki Dinî Mûsikî Güfteleri*, 2001 (MÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi), s. 77.
M.Emin Soydaş, *XVIII. Yüzyıla Ait Bir Elyazması Mecmuada Dinî Mûsikî Güfteleri*, 2001 (MÜ Sosyal Bilimler EnstitüsüYüksek Lisans Tezi), s. 119.
Mehmet Nermi Haskan, *Yüzyıllar Boyunca Üsküdar*, İstanbul 2001, I, 457-463; II, 629-632.
Necdet Yılmaz, *Osmanlı Toplumunda Tasavvuf: Sûfler Devletve Ulemâ (XVII. Yüzyıl)*, İstanbul 2001, s. 237-239, 313, 342.
"Muhyî Muhiddin Mehmed Efendi (Bezcizâde)", *Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi*, VI, 434-435.
M. Baha Tanman, "Salı Tekkesi", *Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi*, VI, 426.